

SANTA MARIA

původním jménem Marigalante byla vlajkovou lodí a tedy největší (výtlak 1000 tun) z tří Kolumbových lodí – další byly La Nina a La Pinta.

Lod' SANTA MARIA po spuštění na vodu měla konstrukční závady, a tak po třech dnech plavby na moři se vrátila do doku k opravě. Nakonec ráno 9. září 1492 vyplula v čele Kolumbových lodí z Kanárských ostrovů. Trojice lodí vedená admirálem Krištofem Kolumbem jela objevit nejkratší cestu po moři do Indie, ale místo toho přistála 12. října 1492 na ostrůvku pojmenovaném od Kolumba San Salvador ležícím u Floridy.

Kolumbus se domníval, že přistál ve východní Indii a domorodce nazval Indiány. Podnikal další výpravy a objevoval další ostrovy. Při nárazu na pobřeží u skaliska se SANTA MARIA o vánocích 1492 potopila.

Model lodí SANTA MARIA je stavěn ve velikosti 1:100. Původní loď měřila asi 39,3 m. Nezachovala se původní technická data ani výkres lodí udávající podrobnosti stavby. Podklady pro stavbu modelu byly použity z uveřejněných podkladů o španělských námořních lodích a zveřejněné rekonstrukce SANTI MARIE při příležitosti Světové výstavy v Chicagu r. 1893, kdy loď byla znovu postavena ve skutečné velikosti jako plovoucí.

Model lodě SANTA MARIA není uvažován jako plovoucí.

STAVEBNÍ NÁVOD

Trup

Výřezy trupu **3a, 3b, 3c, 3d, 3e** sestavíme a slepíme dle plánku – list č. 2 – každou půlku trupu zvlášť.

Z přířezu **B** vyřízneme palubu **4**. Pomocí paluby přeneseme na obě půlky sestaveného trupu přesný půdorysný tvar, užší o tloušťku kýlu. Obě půlky trupu zhruba opracujeme.

Z přířezu **A** vyřízneme kýl **1** a díly kýlu **2**, které přilepíme na předek kýlu **1**. Mezi předpracované půlky trupu vlepíme dle plánku kýl **1**. Začistíme vrchní stranu trupu a shora přilepíme palubu **4**.

Trup po řádném zaschnutí lepidla obrousíme a začistíme do tvarů podle plánku. Palubu natřeme bezbarvým nitrolakem C 1008.

Nástavba

Z přířezu **C** vyřízneme příčky **5, 6, 7** a stěnu **10**, díly přilepíme na palubu a příčky natřeme hnědou barvou. Z přířezu **A** vyřízneme palubu **17**, kterou přilepíme na příčky **6** a do příčky **5**.

Z přířezu **D** vyřízneme bočnice **8**, v přední části je zbrúsíme do úkosu, aby přilehly ke kýlu a přilepíme je na trup a příčky (postupujeme zřepedu a pomáháme si špendlíky, kterými přichytíme bočnice při lepení). Z přířezu **C, D** vyřízneme díly **12, 11**, které přilepíme mezi bočnice **8** podle plánku.

Z průhledné fólie vystříháme podle plánku sklo oken **13**. Dva kusy fólie **13** nalepíme na vnější stranu bočnice **8** a jeden kus na vnitřní stranu stěny **12**.

Z přířezů **E, F** vyřízneme bočnice **9 (L+P)**, které nalepíme na bočnice **6** tak, aby byly otvory obou bočnic shodné – případně dopilujeme otvory v bočnicích **8** a **9**. Z přířezu **A** vyřízneme paluby **16, 18**. Na palubu **18** nalepíme 6 kusů trámů **19**, které zhotovíme z lišt 5×5 mm podle plánku. Palubu **16** a **18** nalepím shora na bočnice a příčky. Na bočnice **9 (L+P)** přilepíme trám **15**, který zhotovíme z lišty 2×5 mm. Na bočnici **8 (L+P)** přilepíme lišty **20**, které se skládají ze dvou kusů lišt 2×5 mm. Na záď trupu přilepíme lištu **21** ze dvou kusů lišt 5×5 mm. Na bočnice **9** nalepíme lištu **22** a na stěnu **12** přilepíme lištu **23** z lišty 3×5 mm. Trámy **24** z lišty 2×5 mm přilepíme na bočnice **9** podle plánku. Na stěnu **12** přilepíme trám **25** z lišty 3×5 mm.

Na trupu lodí si uděláme spáry mezi prkny, které nejlépe zhotovíme pomocí kružítka nebo odpíchovátko (hroty od sebe otevřeme asi na 8 mm a spáry kopírujeme podle lišty **20** až ke kýlu. Nakonec ostrým předmětem rýhy prohloubíme a uděláme ještě příčné spáry – navazování prken).

Všechny díly včetně trupu lodí natřeme podle barevné rozpisky na plánku.

Z obou stran trupu přilepíme k trámům **15, 20, 21, 22, 23** a **25** lišty **26** (4 kusy), **27** (2 kusy), **28** (2 kusy), **29, 30, 31** (po jednom kuse) a **32** (2 kusy) z lišt 2×2 mm.

Na vnitřní strany bočnic **8** nalepíme lišty **35, 36, 37, 38** a na okraje **P** bočnic **8, 9** lišty **33, 34** z gabonových lišt 0,8×4 mm. Předem natřený trám **38** (2 kusy) z lišty 5×3 mm přilepíme na lišty **15** a **22**. Z lišty 2×5 mm si připravíme trámy **40 až 48** (po dvou kusech), natřeme je hnědou barvou a přilepíme podle plánku na boky lodě.

Z přířezu **D** vyřízneme zábradlí **49 až 53, 55** a **56**, přilepíme na ně z venku lišty 2×2 mm. Zábradlí natřeme hnědou barvou a přilepíme na palubu podle plánku.

Z přířezu **A** vyřízneme a vyvrtáme držák **57** a po natření hnědou barvou jej nalepíme mezi zábradlí na přední palubu. Zábradlí **54** a schody **54a** vyřízneme z přířezu **B** a **D**, díly slepíme a schody přilepíme na palubu.

Z lišty 2×2 mm vyrobíme držáky pušek **58**, které přilepíme k zábradlí **55** a **56**. Kormidlo **59** a držák **60** vyřízneme z přířezu **A**, kormidlo sestavíme a slepíme. Kování kormidla **61** zhotovíme z papíru, který natřeme černou barvou. Kování **61** přilepíme na kormidlo a kýl až po jejich natření. Ze špendlíku zhotovíme oko **62**, které zarazíme do kormidla **59**.

Stěžně a ráhna

Čeleň **63**, stěžeň **66, 77** a ráhno **79** zhotovíme a vybrousíme z lišt 5×5 mm podle plánku. Ráhno **65, 68, 70, 75, 78** a stožár **74** zhotovíme z lišt 2×2 mm podle plánku. Hlavní stěžeň **69** zhotovíme z kulatiny \varnothing 8 mm.

Z přířezu **C** vyřízneme patku stěžně **69a** a průvlek lanoví **71** a díly přilepíme na stěžeň **69**. Z plastických doplňků vyřízneme koš **72**, který přilepíme na stěžeň **69**. Z přířezu **D** vyřízneme držáky **73** vlajkového stožáru (2 kusy), nasuneme je na stěžeň **69** a zalepíme stožár **74** podle plánku. Na stěžeň **77** přilepíme patku stěžně **77a** vyříznutou z přířezu **C**.

Stěžně **67, 69** a **77** vybavíme vždy dvěma kusy držáků **67** vyříznutých z přířezů **D**.

Stěžeň **67, 69** a **77** zakončíme korálkem **76**. Všechny stěžně i ráhna natřeme hnědou barvou. Ráhna **68, 70** a **78** svážeme tmavou nití **105**. Na zadní palubu přilepíme do vyznačených míst podpěry ráhna **80** (2 kusy) vyříznuté z přířezu **D**. Do vyznačených míst na hlavní palubě přilepíme podstavce záchranného člunu **97a** (dva kusy) vyříznuté z přířezu **C**.

Z přířezu **D** vyřízneme čtyři kusy okenic **90** a po natření černou barvou je přilepíme nad okna střílen.

Povrchová úprava

Dřevěné díly v přírodní barvě natřeme nitrolakem C 1008 a barevné díly nitroemallem C 2001 požadovaného odstínu podle barevné rozpisky na pláunku.

Plastikové díly natřeme po očištění od otřepů před vyříznutím z rámečků nejlépe syntetickým emailem S 2013 též podle barevné rozpisky. Doplnky lepíme na loď dvousložkovým lepidlem epoxy 1200.

Natíráme vždy několikrát podle potřeby, aby neprosvítal podklad a před každým dalším nátěrem je nutné vyčkat do řádného zaschnutí předcházejících vrstev. Drobné dřevěné díly si napícheme před barvením na špendlík.

Dokončení

Z přířezu **C** vyřízneme čela stojánku **107**, která spojíme kulatinou **106** (Ø6 mm). Celý stojánek natřeme bezbarvým lakem.

Z předtěstěné látky vystříháme plachty **A, B, C, D, E** a prošijeme je nití podle pláunku. Připravíme si nasycený roztok cukru, plachty v něm namočíme a necháme uschnout na vhodné oblé šabloně, aby měly požadovaný tvar (viz obrázek na víku krabice). – Po částečném zaschnutí lze plachty dotvarovat rukou (Plachty budou vysychat až 2 dny.)

Z rámečku doplňků vyřízneme čtyř, šesti a osmi lanové zápor (L+P) a přilepíme je podle pláunku na palubu a bočnice.

Na hlavní stěžeň **69** přivážeme kolmo k stěžni ráhna **70** a **75** stěžeň zalepíme do předvrtané díry v hlavní palubě. Na přední palubu přilepíme čela **63**, který zbrousíme tak, aby přilehl na palubu. Ráhno **65** přilepíme do držáku **64**. Do předvrtané díry na přední palubě zalepíme stěžeň **66**, ke kterému předem přivážeme kolmo ráhno **68** (stěžeň sahá až k hlavní palubě **4**). Na stěžeň **77** přivážeme šikmo ráhno **78** a stěžeň zalepíme do předvrtané díry v palubě **16** asi 10 mm pod palubu. Všechny stěžně při pohledu zepředu na loď jsou kolmé k palubě a v zákrytu.

Zadní ráhno **76** přilepíme k držákům **80**.

Podle obrázků v pláunku č. 1 provedeme vyvázání stěžňů tmavou nití. Uzle vážeme jednoduché a pojistíme je lepidlem. (Dbáme na to, aby všechny nitě byly napnuté tak, aby nedošlo k deformacím stěžňů, případně k povolení natažených nití.) Příčné stupně provazových žebříků vpleteme tmavou nití **105** a zalepíme lepidlem.

Podle obrázků na pláunku č. 2 provedeme vyvázání kladek **102** bílou nití **104** a uzle zajistíme lepidlem.

Na plachty **A, B, C, D, E** přivážeme podle pláunku kladky **102**. Všechny plachty přivážeme tmavou nití **105** na ráhno a vyvážeme podle nákresu oplachtění bílou nití **104**.

Ve vlašné vodě sejmeme obtisky znaků **84** a erbů **85** a **86**, které po vyříznutí z rámečku nalepíme podle pláunku na zábradlí dvousložkovým lepidlem epoxy 1200.

Model lodi opatříme podle pláunku natřenými doplňky, které vyřízneme z rámečku: průvleky **14** (2 kusy, lucerna **87** (slepená ze dvou půlek), dva sudy **88** (slepené z půlek), čtyři kanony **89** (slepené ze dvou dílů), okno **91**, dveře **92**, větrák **93** a **98**, bedny **94**, čtyři žebříky **95**, rumpál **96** (sestavá z dvou bočnic, kola se západkou a hřídelem, který je umístěn na jiném rámečku než bočnice), záchranný člun

97 (sestavá ze dvou kusů a vesel, která jsou umístěna na jiném rámečku než člun) a šest pušek **100**. Dvě kotvy **99** slepíme ze čtyř dílů a přivážeme je na lano **103**, které provlékneme průvlekem **14**. Na kormidlo přivážeme lanko **103**. Ze zbytků nití zhotovíme natočením přes prst volně ležící lana, která přilepíme na palubu podle pláunku. Podle fotografií na víku krabice přilepíme na stožár a stěžně vlnky, které vystříháme z předtěstěného papíru.

SEZNAM DÍLŮ

	kusy
Výřezy trupu	5+5
Potíštěný překližkový přířez A, B, C – tl. 2 mm	1+1+1
Potíštěný překližkový přířez D – tl. 1 mm	1
Potíštěný dýhový přířez E, F – tl. 0,7–1,2 mm	1+1
Smrková kulatina Ø 8 mm	1
Smrková kulatina Ø 6 mm	2
Smrková lišta 5×5 mm	5
Smrková lišta 3×5 mm	2
Smrková lišta 2×5 mm	8
Smrková lišta 2×2 mm	10
Gabonová lišta 1×4 mm	2
Plánek	1+1
Stavební návod + seznam dílů	1
Obtisk erbů a znaků	1
Tuba acetonového lepidla	1
Brusný papír jemný + hrubý	1+1
Natištěné plachty na látce	1
Natištěné vlnky na papíře	1
Průhledná fólie 100×100 mm	1
Knoflíková nit	1
Sáček s plastickými doplňky (3 rámečky)	1
Sáček s drobnými díly	1
korálek	3 ks
špendlík	5 ks
obuvnická nit	20 m